

Gyermekvilág

Kiss József: Gyermekvilág

Mezőkövesdi mesék, elbeszélések, játékok

ELŐSZÓ

☒ A környező világ megismerése, birtokbavétele a gyermekeknél igen korán jelentkező vágy, amely a meséken, játékokon keresztül valósítható meg.

Sajnos a felnövekvő kisgyermek egyre ritkábban élik át azt a semmivel sem pótolható szituációt, amit a mese hallgatása és a játékok átélése jelent. Eltűnőben vannak az érzelmi kultúra kialakításában, kinyilvánításában és kezelésében oly fontos tevékenységek.

Kiss József gyűjteménye óvodáknak, iskoláknak szóló kiadvány, amely segítséget nyújt a meseolvasáshoz, közös játékhoz. Nem egy kötelezően feldolgozandó tankönyv, hanem a napi pedagógiai munkához nyújt gyakorlati segítséget.

Egy kiváló összeállítás, amit óvónők, tanítók bármikor fellapozhatnak és megfelelő forrást találnak nevelő munkájukhoz, a rájuk bízott kicsinyek személyiségfejlesztéséhez.

A szerző professzionális módon ötvözte a klasszikusnak számító és a helyi hagyományokat egyaránt tükröző meséket, elbeszéléseket, köszöntőket, játékokat.

Köszönetet mondok Kiss József tanár úr magas színvonalú munkájáért, és egyben jó szívvel ajánlom a könyvet valamennyi szülőnek, pedagógusnak.

Meggyőződésem, hogy ez a kiadvány nem hiányozhat egyetlen

óvoda és iskola könyvespolcáról sem.

Kiss László oktatási főtanácsos

BEVEZETŐ

Matyóföldünk gazdag néphagyománnyal rendelkezik. A mezőkövesdi gyermekfolklór a matyóság történetének szerves része. Ezt tartalmazza a „Gyermekvilág” c. könyvem, melyet olyan szándékkal adok közre, hogy a megismerésen túl azok újraélése is megtörténjen. Tanítványaink éljék át az eseményeket, tudjanak elmondani és eljátszani minél több mesét, játékot.

Régen a matyó gyermekek 6 évig jártak iskolába, 12 éves korban már az élet iskoláját végezték. Fiatal korban is sokat dolgoztak, de mindig jutott idő a mesére, a játéokra.

Az alkotókedv, a teremtés képessége ellentétes mindazzal, ami ma sok „teljesítménycentrikus” iskolában történik. Minél gazdagabb a gyermekek érzésvilága, annál hatékonyabbak lesznek a tanulásban, annál mélyebbre tudják elraktározni a külső információkat. Adathalmazok helyett tanítsuk őket arra, amire leginkább szükségük lesz, a szép és jó befogadására. Múltunknak ez a színes világa a ma élő gyermekeink életét is gazdagítja. Kívánom, hogy a kiadvány váljék a lelkük mozgatórugójává.

Könyvemet három részre osztottam:

Első témakör a mesék világát tartalmazza.

A mese a gyermek számára egy csodálatos, gazdag világ, amely kinyitja a jövő kapuját. Ha mesét hallgat vagy olvas, az elkezd dolgozni a gyermekben, azonosul vele.

A népmesékben sok száz éves tapasztalat halmozódott fel. A mesék által közvetített értékek főleg az óvodás és kisiskolás korban fontosak: szépség, jóság, igazság, szeretet, tréfa, stb. Pl.: állatmesékben az állatok között béke van. „Boldogan éltek, míg meg nem haltak.”

Mesén nőtt gyermek el tud igazodni jó és rossz, igaz és hamis között.

Az általam gyűjtött és közölt népmesék egy része másfelé is ismert lehet, de azok variált formában jelennek meg. Változtatnak, alakítanak rajtuk, úgy adják tovább.

Második témakör az Elbeszélések címet kapta.

Egy része konkrét korra, az 1930-as évek summás időszakára vonatkozik. A gyermekek egészen kicsi korban a járszági tanyákra, az ottani „zsírosparasztokhoz” szegődtek. Megdöbbentő események, élményszerű beszámolók találhatóak a fejezetben.

Továbbiakban az iskolai életről, babonákról, a paraszti élet történéseiről szólnak az elbeszélések. Az adatközlők az életük történetét élvezetes előadásban mondták el.

Harmadik részben a Gyermekjátékokról írok.

A fejezet elején a gyermekfolklór szövegek találhatóak, utána pedig a gyermekjátékok készítéséről, használatáról, egyéb játékokról szólnak. Megtalálhatók a rigmusok, köszöntők, kurjantók, kiszámolók, dramatikus játékok.

A matyó gyerekek sohasem unatkoztak, sokféle játékukat gazdag fantáziával készítették el.

Dramatikus játékok koreográfiái a mai gyermekek számára készültek, melyeket népi lektorok hagytak jóvá. Ezeket tanítványaimmal nagy sikerrel adtuk elő, ezért ajánlom a mai óvodáknak, iskoláknak.

A kiadvány hiánypótló, értékmentő és értékteremtő szerepet tölt be.

Az eredetiség megőrzése végett nem a helyesírási szabályoknak megfelelően, hanem a közölt formában, néha a matyó tájnyelv szerint írom le az eseményeket. Azt tapasztaltam, hogy ezek

feldolgozásakor a tehetségesebb és gyengébben tanuló gyermekekben egyaránt összeérlelődnek a dolgok.

A Gyermekevilág című kiadvány jelentsen új színfoltot, járjon be minél több óvodát vagy iskolát. Növelje gyermekeink lelki intelligenciáját.

Bízom abban, hogy kollégáim bátrabban élnek a lehetőségekkel. Ilyen gondolatok kíséretével indítom útjára kiadványomat.

Köszönetet mondok mindazoknak, akik a könyv megjelenését elősegítették.

Kiss József